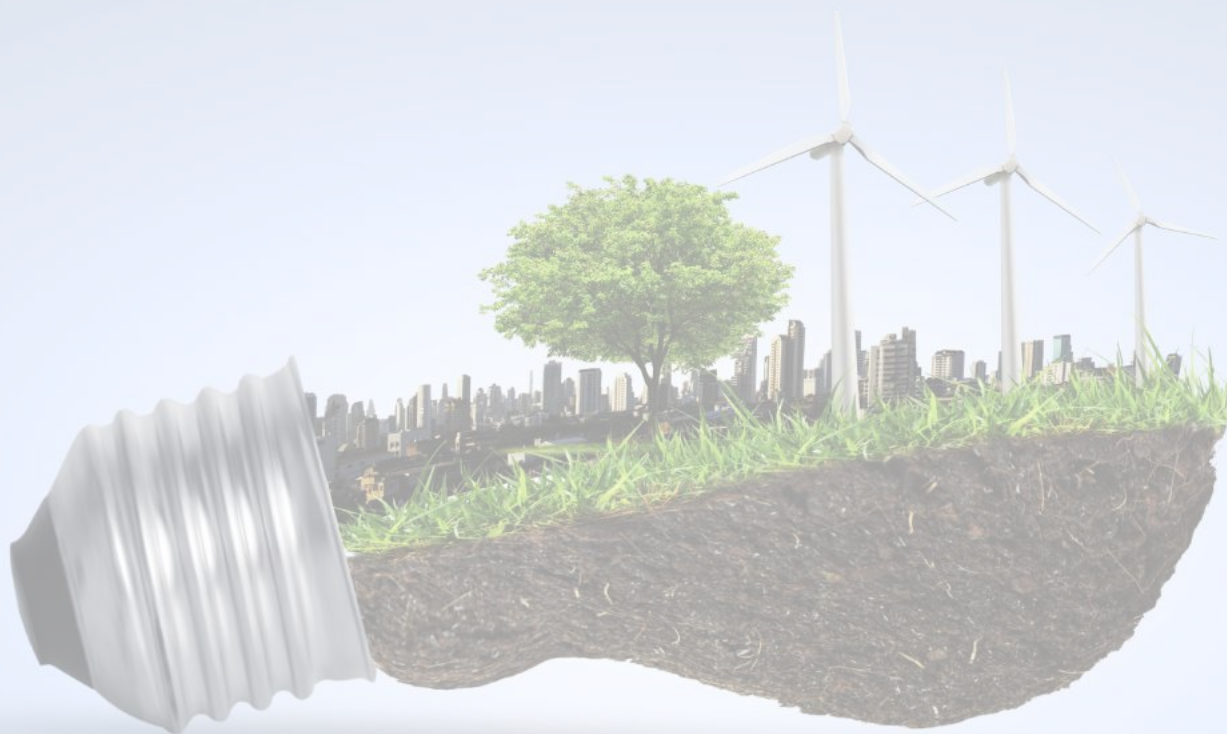

VRP Lab. Energie en Ruimte II. Welkom!
22 oktober 2019

ENERGIE & RUIMTE

9u15 – 10u00

WELKOMSTWOORD

Ksenia Krasnitskaja, Hans Tindemans, VRP & Wim L'Ecluse, Provincie Oost-Vlaanderen

INLEIDING. REGIONALE ENERGIEVISIES

ENERGIELANDSCHAP DENDERLAND: RUIMTELIJKE GEBIEDSGERICHTE VISIE

Wim L'Ecluse

PROVINCIE ANTWERPEN

Tahnee Van Steenbrugge

DEPARTEMENT OMGEVING

Els Willems

10u00 – 11u00

WORKSHOP: VERANKERING REGIONALE ENERGIEVISIES? INSTRUMENTEN?

11u00 – 11u15

PAUZE

11u15 – 11u45

WORKSHOP: REALISATIE REGIONALE ENERGIEVISIES? INSTRUMENTEN?

11u45 – 12u15

PLENAIRE TERUGKOPPELING

12u15 – 13u00

SLOTWOORD, RECEPTIE & NETWERKMOMENT

ENERGIE & RUIMTE

9u15 – 10u00

WELKOMSTWOORD

Ksenia Krasnitskaja, Hans Tindemans, VRP & Wim L'Ecluse, Provincie Oost-Vlaanderen

INLEIDING. REGIONALE ENERGIEVISIES

ENERGIELANDSCHAP DENDERLAND: RUIMTELIJKE GEBIEDSGERICHTE VISIE

Wim L'Ecluse

PROVINCIE ANTWERPEN

Tahnee Van Steenbrugge

DEPARTEMENT OMGEVING

Els Willems

10u00 – 11u00

WORKSHOP: VERANKERING REGIONALE ENERGIEVISIES? INSTRUMENTEN?

11u00 – 11u15

PAUZE

11u15 – 11u45

WORKSHOP: REALISATIE REGIONALE ENERGIEVISIES? INSTRUMENTEN?

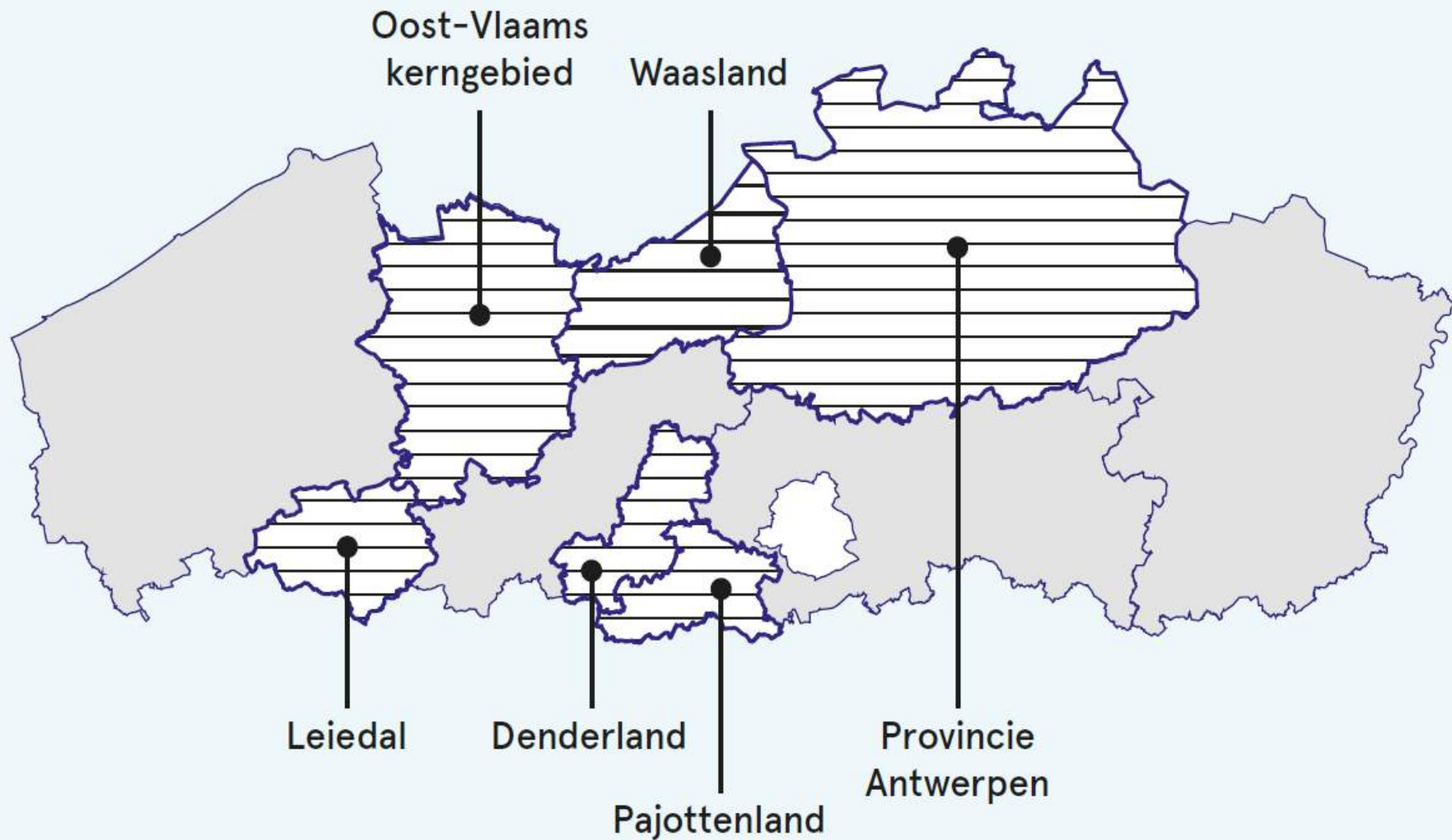
11u45 – 12u15

PLENAIRE TERUGKOPPELING

12u15 – 13u00

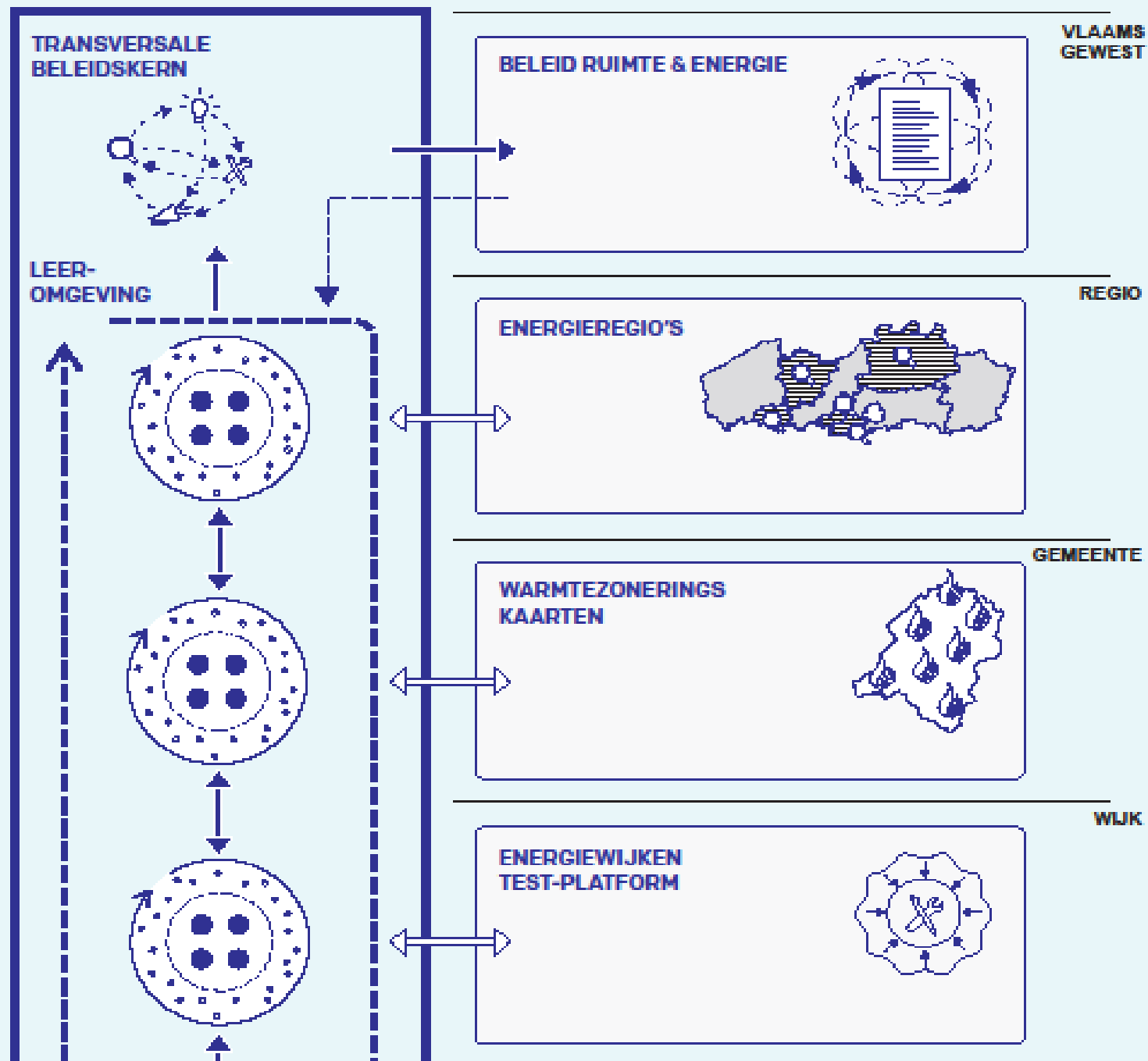
SLOTWOORD, RECEPTIE & NETWERKMOMENT

Lopende regionale ruimtelijke energie verkenningen in Vlaanderen

LEEROMGEVING

WERKVELDEN

ENERGIE & RUIMTE

9u15 – 10u00

WELKOMSTWOORD

Ksenia Krasnitskaja, Hans Tindemans, VRP & Wim L'Ecluse, Provincie Oost-Vlaanderen

INLEIDING. REGIONALE ENERGIEVISIES

ENERGIELANDSCHAP DENDERLAND: RUIMTELIJKE GEBIEDSGERICHTE VISIE

Wim L'Ecluse

PROVINCIE ANTWERPEN

Tahnee Van Steenbrugge

DEPARTEMENT OMGEVING

Els Willems

10u00 – 11u00

WORKSHOP: VERANKERING REGIONALE ENERGIEVISIES? INSTRUMENTEN?

11u00 – 11u15

PAUZE

11u15 – 11u45

WORKSHOP: REALISATIE REGIONALE ENERGIEVISIES? INSTRUMENTEN?

11u45 – 12u15

PLENAIRE TERUGKOPPELING

12u15 – 13u00

SLOTWOORD, RECEPTIE & NETWERKMOMENT

Energielandschap Denderland

Een ruimtelijke gebiedsgerichte visie

An aerial photograph of a large white wind turbine standing in a rural landscape. The turbine is positioned on the left side of the frame, with its three blades extending outwards. The surrounding area consists of a mix of green and brown fields, likely agricultural land. A road with a line of trees runs diagonally across the middle of the image. In the background, a small town or village is visible, followed by more fields and distant hills under a clear blue sky. The text 'Energielandschap' is written in large red letters, and 'DENDERLAND' is written in smaller grey letters below it.

Energielandschap

DENDERLAND

www.oost-vlaanderen.be/energielandschap-denderland
www.oost-vlaanderen.be/energielandschap-2050

PAY DE S DE LA DE DREND DE ER LA DREND

RAPPORT FINAL
1 OCTOBRE 2015 – 30 SEPTEMBRE 2018

EINDRAPPORT
1 OKTOBER 2015 – 30 SEPTEMBER 2018

VLAAMS

Beleidsplan Ruimte Vlaanderen
Vlaams klimaat- en energiepact (2016)
Windkracht 2020 & Warmteplan 2020
Bestemmingsneutraliteit

PROVINCIAAL

Maak ruimte voor Oost-Vlaanderen 2050
Provinciaal beleidskader wind
Beleidslijn warmte
Naar een klimaatgezond Oost-Vlaanderen
Klimaatgezond Zuid-Oost-Vlaanderen

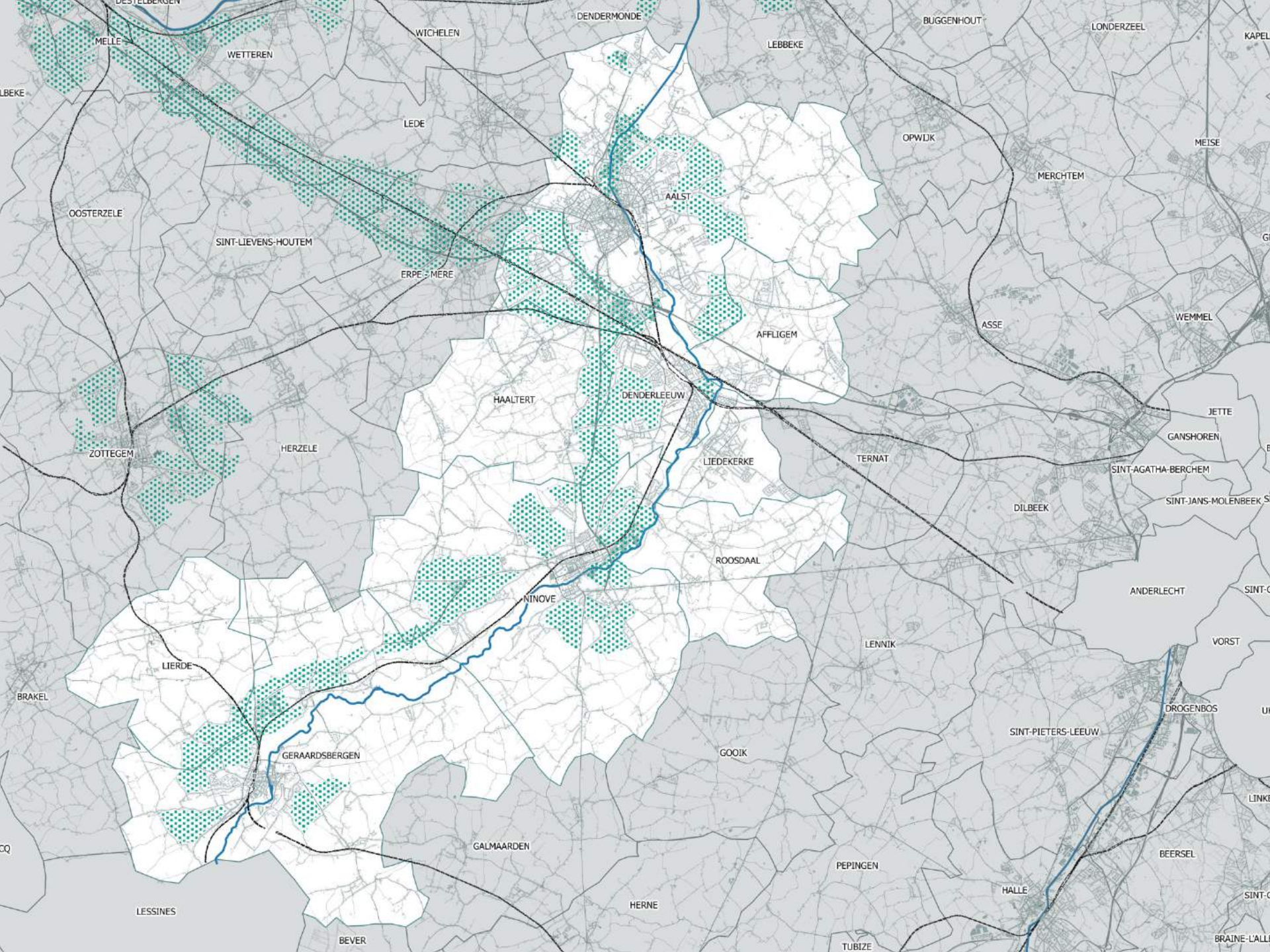

LOKAAL

Burgemeestersconvenant
voor 2030 (2015)

AMBITIE

ENERGIENEUTRAAL

DENDERLAND

TEGEN 2050

Welke HE-
bronnen?

Wat betekent deze
ambitie voor het
Denderlandschap?

Is deze ambitie
haalbaar?

MEER DAN EEN ENERGIELANDSCHAP

betaande waterstructuur

bestaande nederzettingstructuur

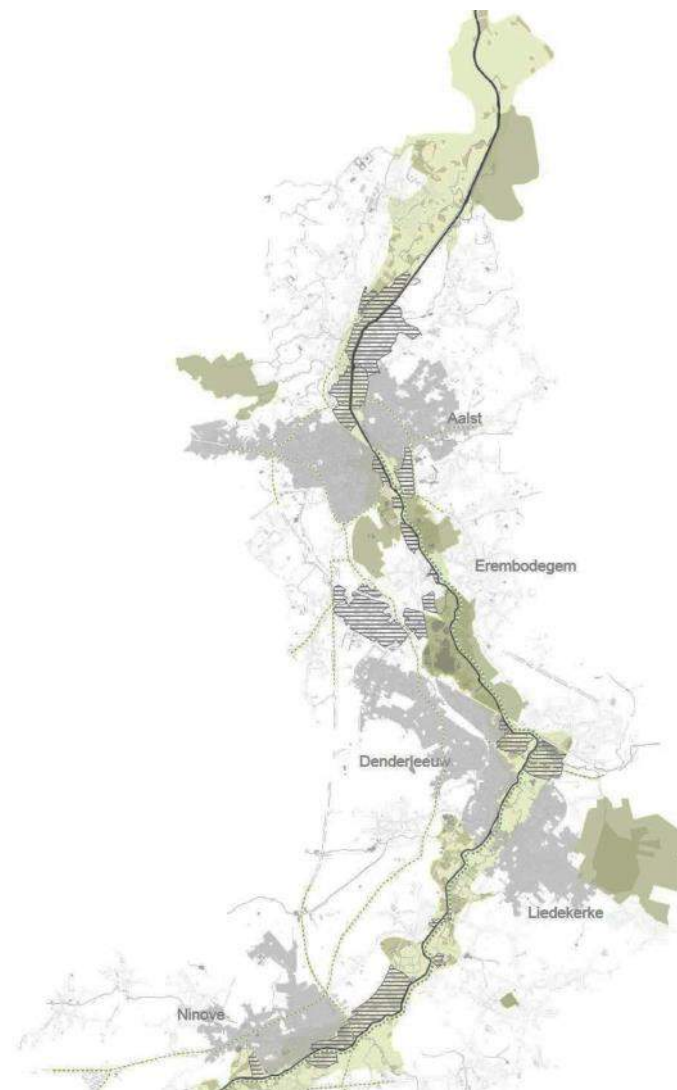
recreatieve netwerken (zacht verkeer)

Dendervallei en ecologische gebieden

KMO-zones en industriegebieden

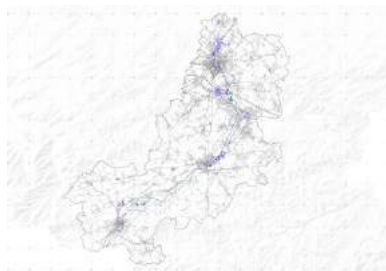
AANPAK

OPMAAK WERKKAARTEN PER ENERGIEBRON

ENERGIELANDSCHAP
DENDERLAND

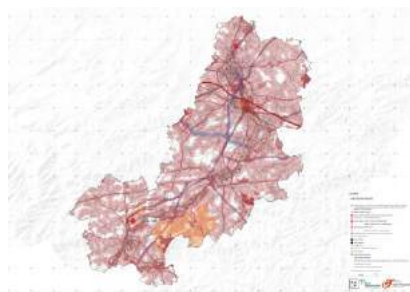

ZON

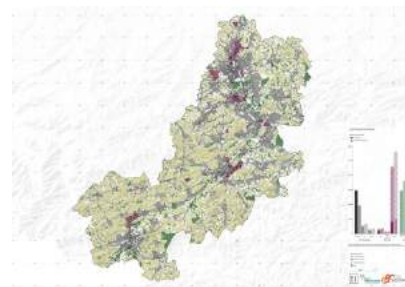
**BESTAANDE DAKEN /
RESTRUIMTES / INTEGRATIE
IN ONZE VLAAMSE
INFRASTRUCTUREN**

WIND

HUIDIGE WINDRESTRICTIES

BIOMASSA

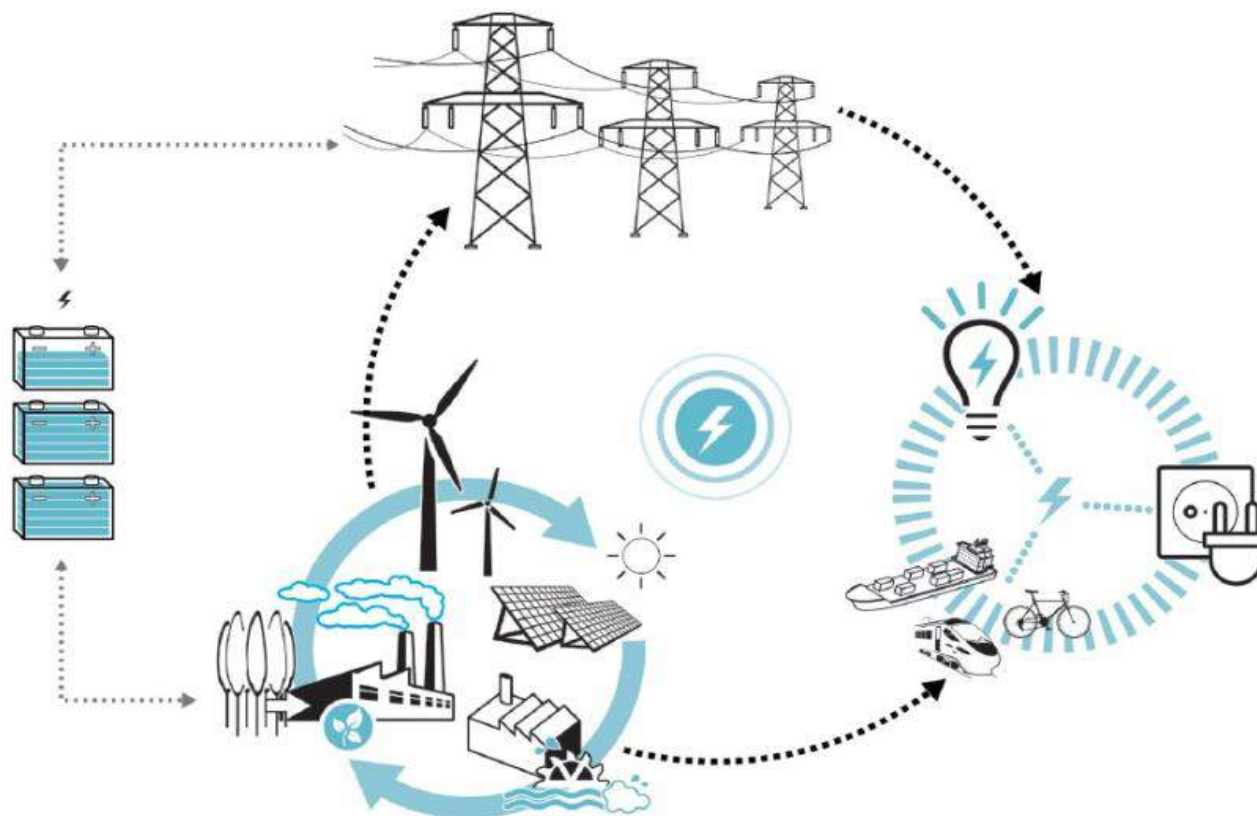

**OPTIMALISATIES BIOMASSA
uit huishouden, industrie en
natuur**

WATER

**MINIMALE OPBRENGST
MAAR BEPALEND VOOR
IDENTITEIT DENDERLAND**

Schema: een geïntegreerde energietransitie voor het Denderland

RUIMTELIJKE PRINCIPES

- Nabijheid en bereikbaarheid
- Meervoudig intensief ruimtegebruik
(Kernversterking, verdichting)
- Ecosystemen versterken
- Maatschappelijke betaalbaarheid

Scenario 2030

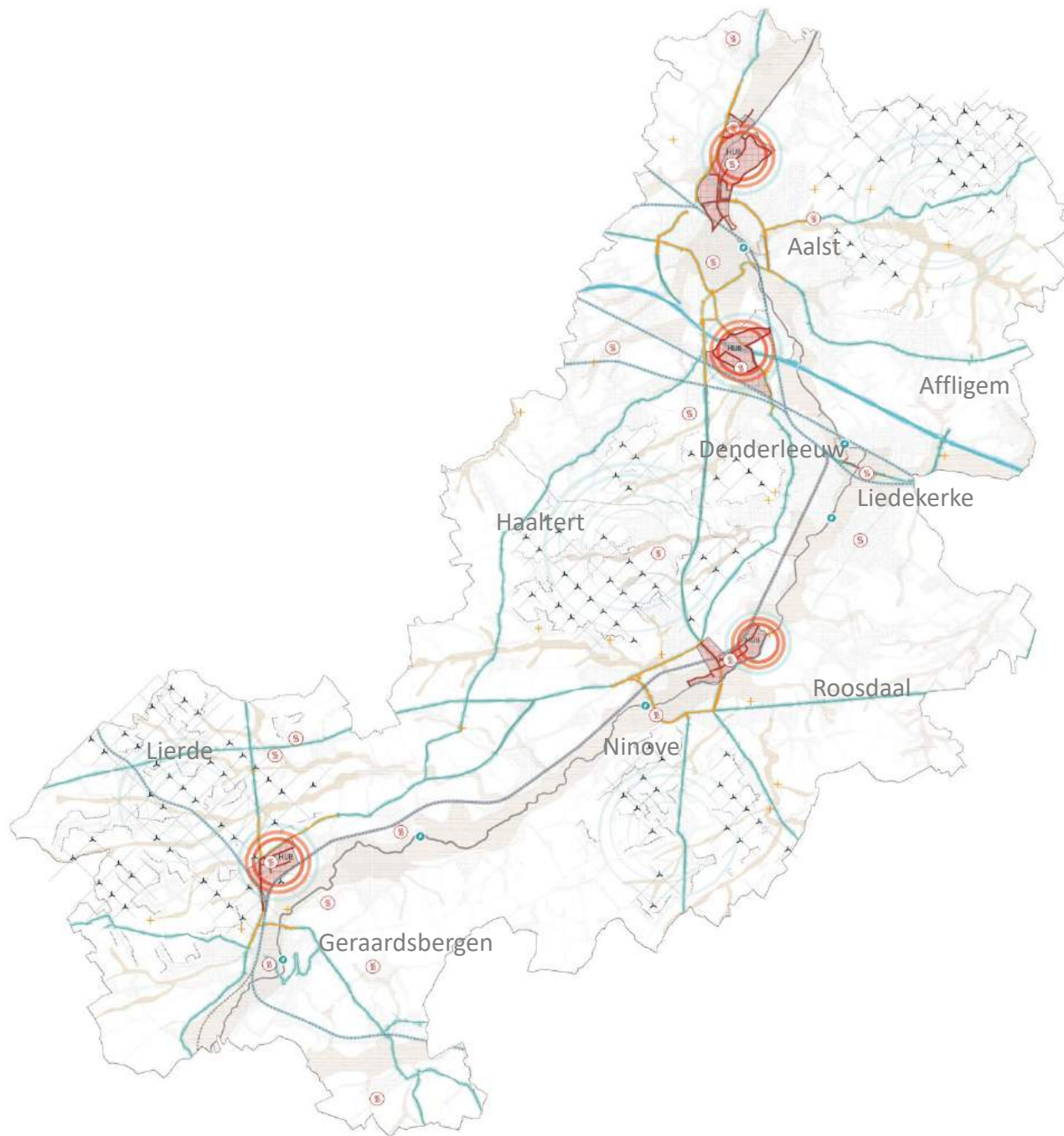
Huidig ruimtelijke
structuur & regelgeving

Scenario 2050

Gewenste toekomstig
ruimtelijke structuur

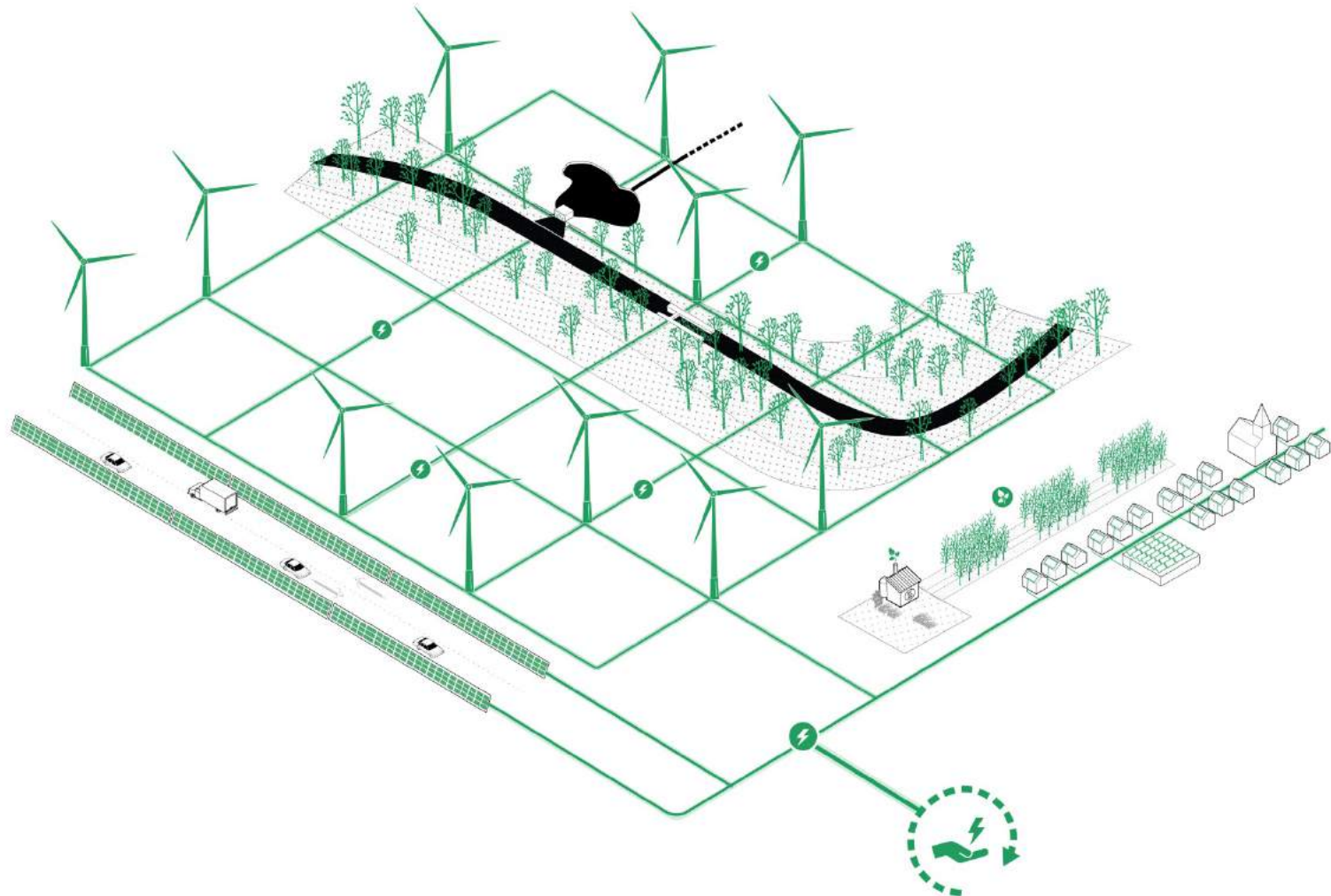

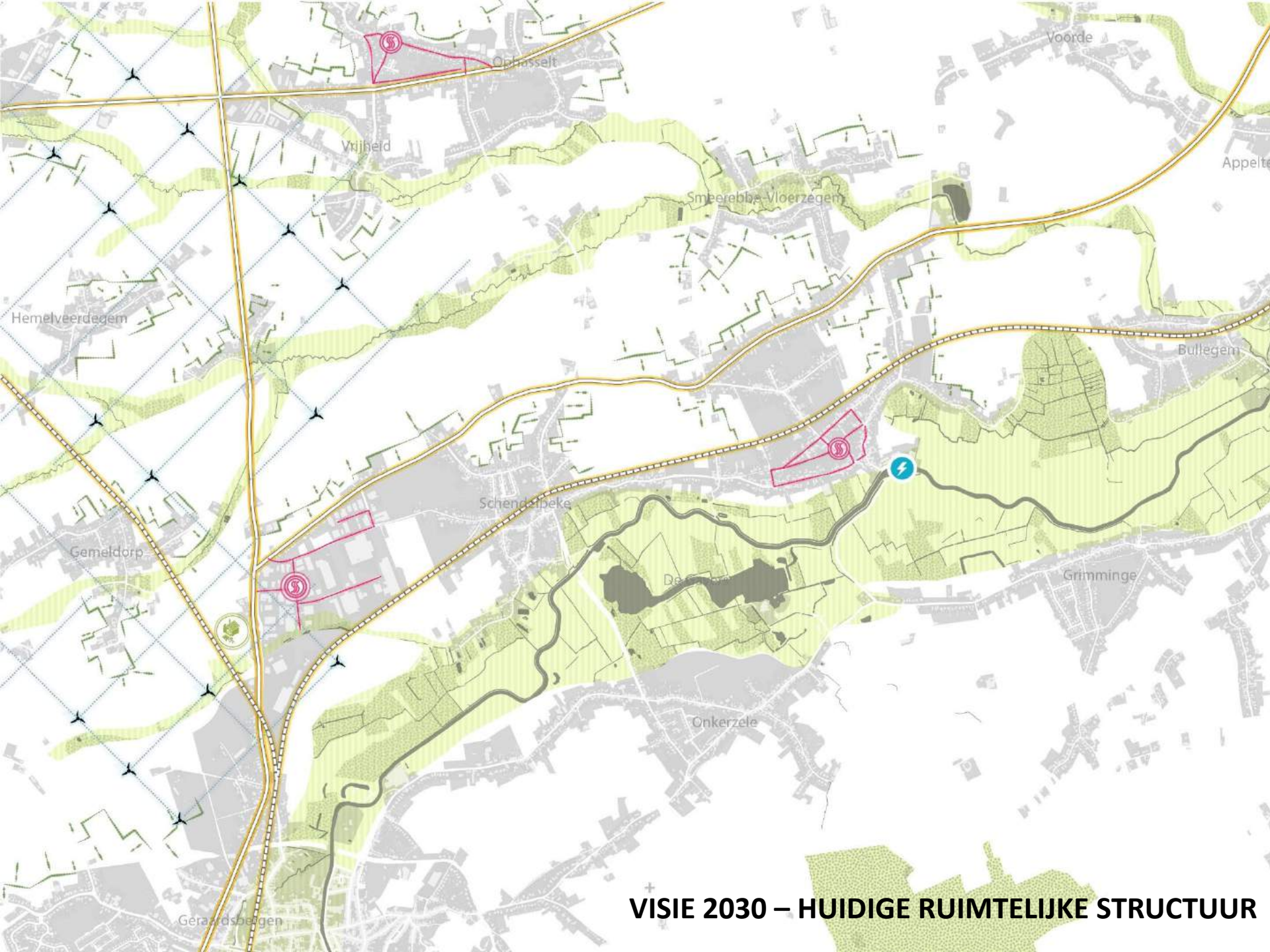
LEGENDE

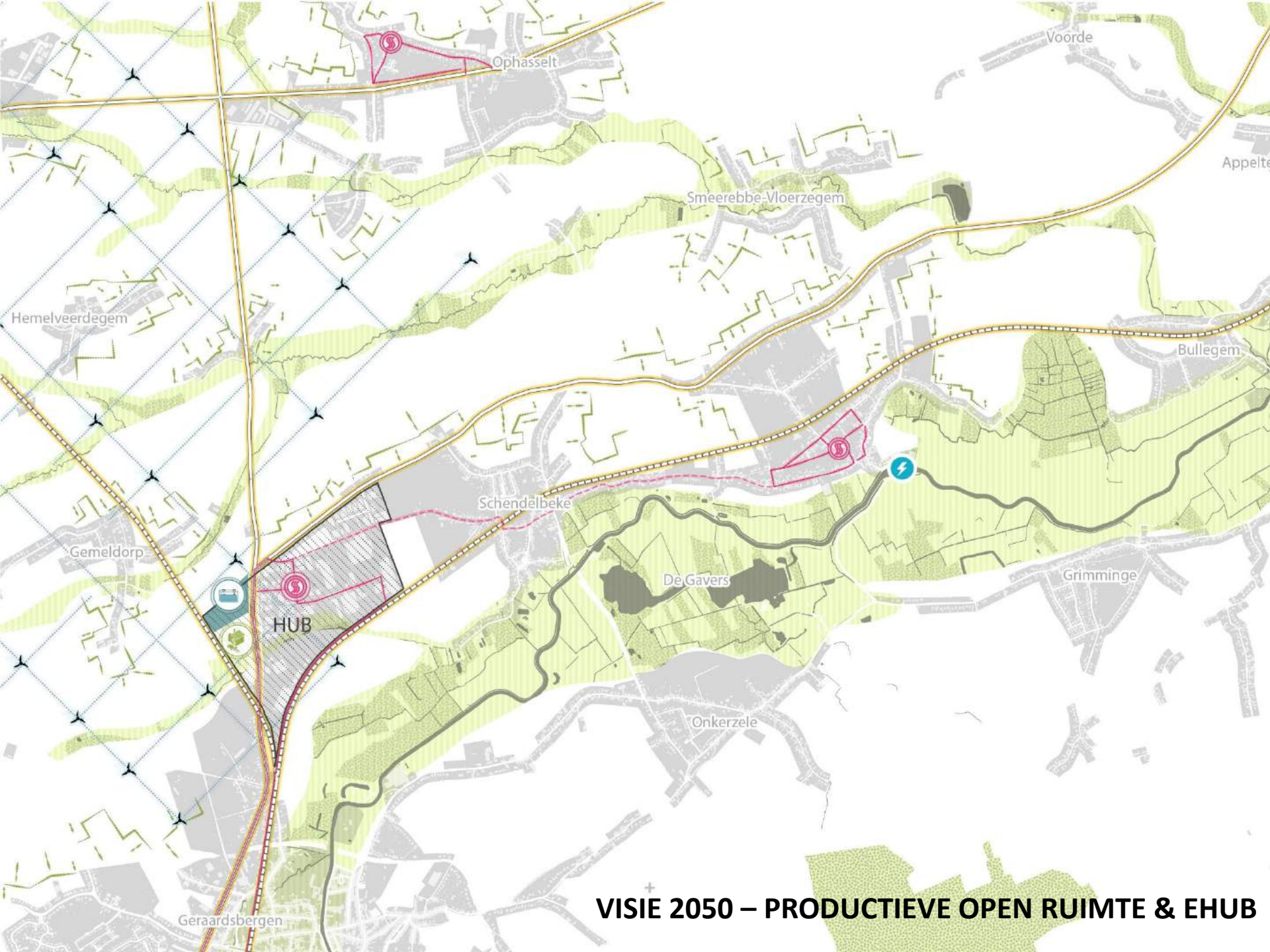
RUIMTELIJKE CONCEPTEN

WINNINGSGEBIED

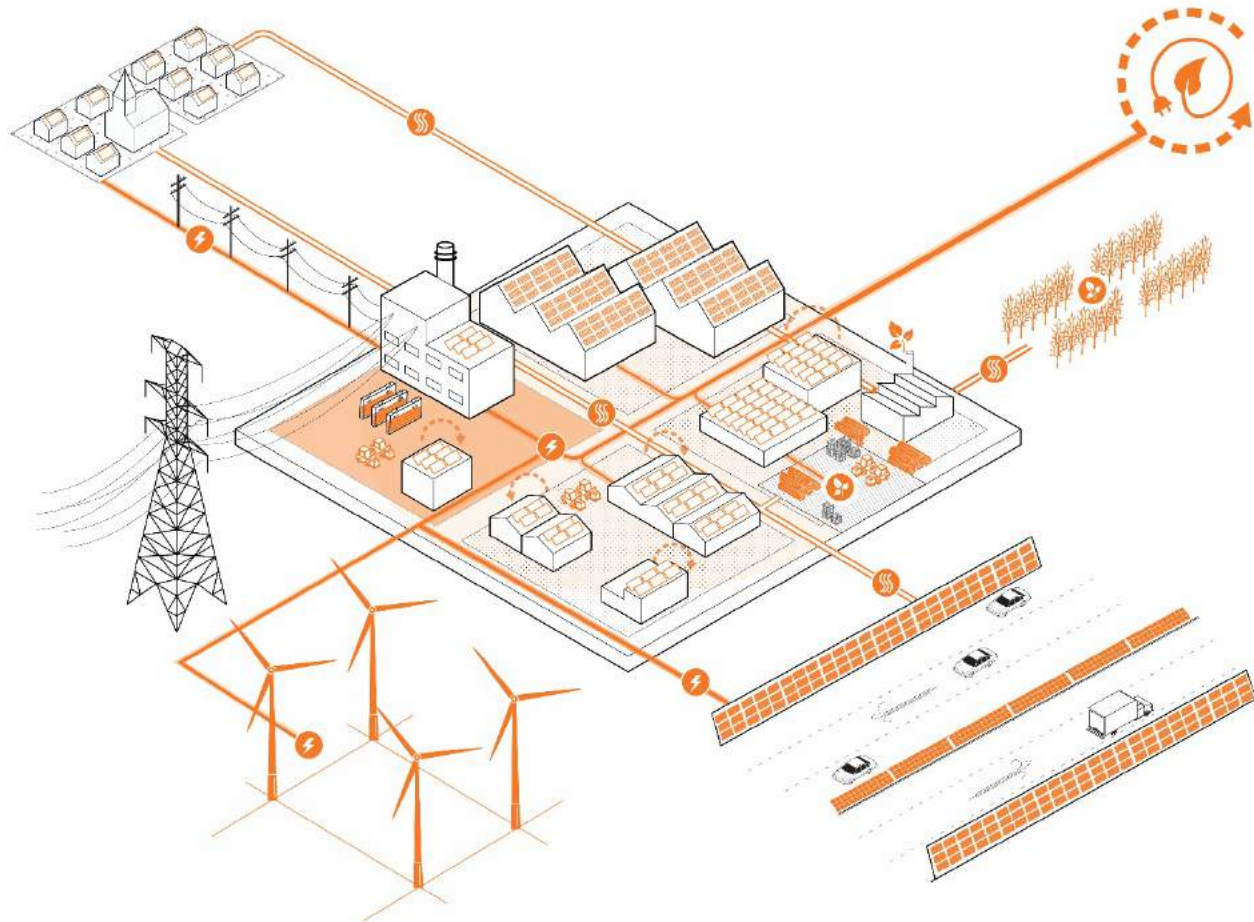
VISIE 2030 – HUIDIGE RUIMTELIJKE STRUCTUUR

VISIE 2050 – PRODUCTIEVE OPEN RUIMTE & EHUB

RUIMTELIJKE CONCEPTEN

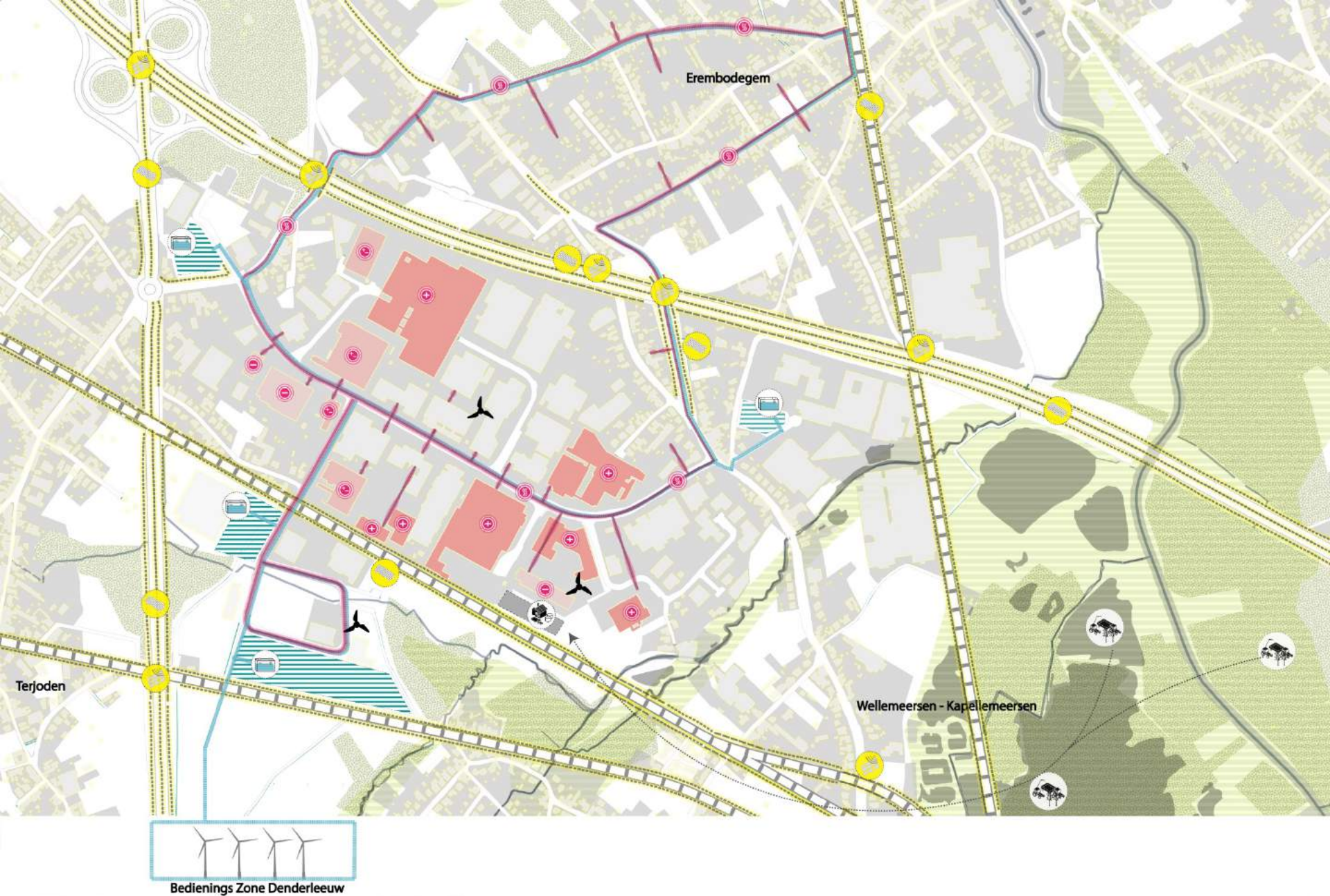
EnergieHUB

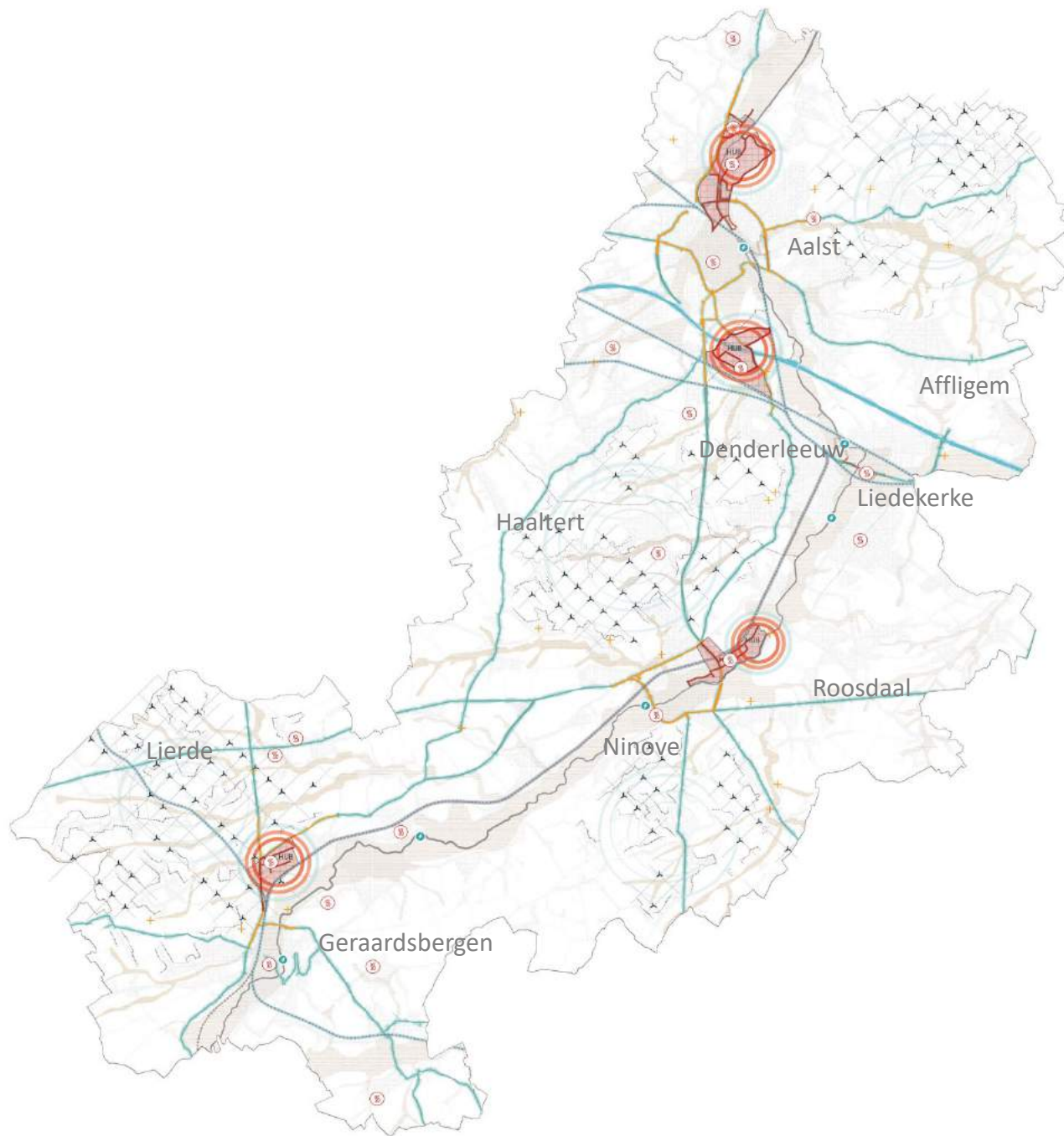

FASE 1: 2030: LOKALE OPTIMALISATIE van de energieketen (op niveau van het bedrijventerrein)

Hoe energievraag en energieoverschotten uitwisselen? (opwekken, opslaan, transporteren en consumeren).

FASE 2: 2050: ENERGIEHUB voor de ruimere regio.

LEGENDE

- EHUB
- Windturbine
- Grid windturbines
- Waterkrachtcentrale
- Zoekzone voor warmtenet (> 2,5 MWh/jm)
- Bestaande watermolens
- Zonnewegen gewestwegen (stroom)
- Zonnewegen autosnelwegen (stroom)
- Zonnewegen gewestwegen (warmte)
- Zonnewegen spoorwegen
- Aanpak dorpsranden (houtkanten)
- Valleisystemen

LEGENDE

- E-HUB
- Windwiningsgebied
- Sluizen met potentie voor waterkracht
- Zoekzone voor warmtenetten
- Bestaande watermolens
- Zonnepaden (gewestsweg) (potentie elektriciteit)
- Zonnepaden (autosnelweg) (potentie elektriciteit)
- Zonnepaden (gewestsweg) (potentie warmte)
- Zonnepaden (autosnelweg) (potentie warmte)
- aanpak dorpsvanden
- Valleisysteem Dender

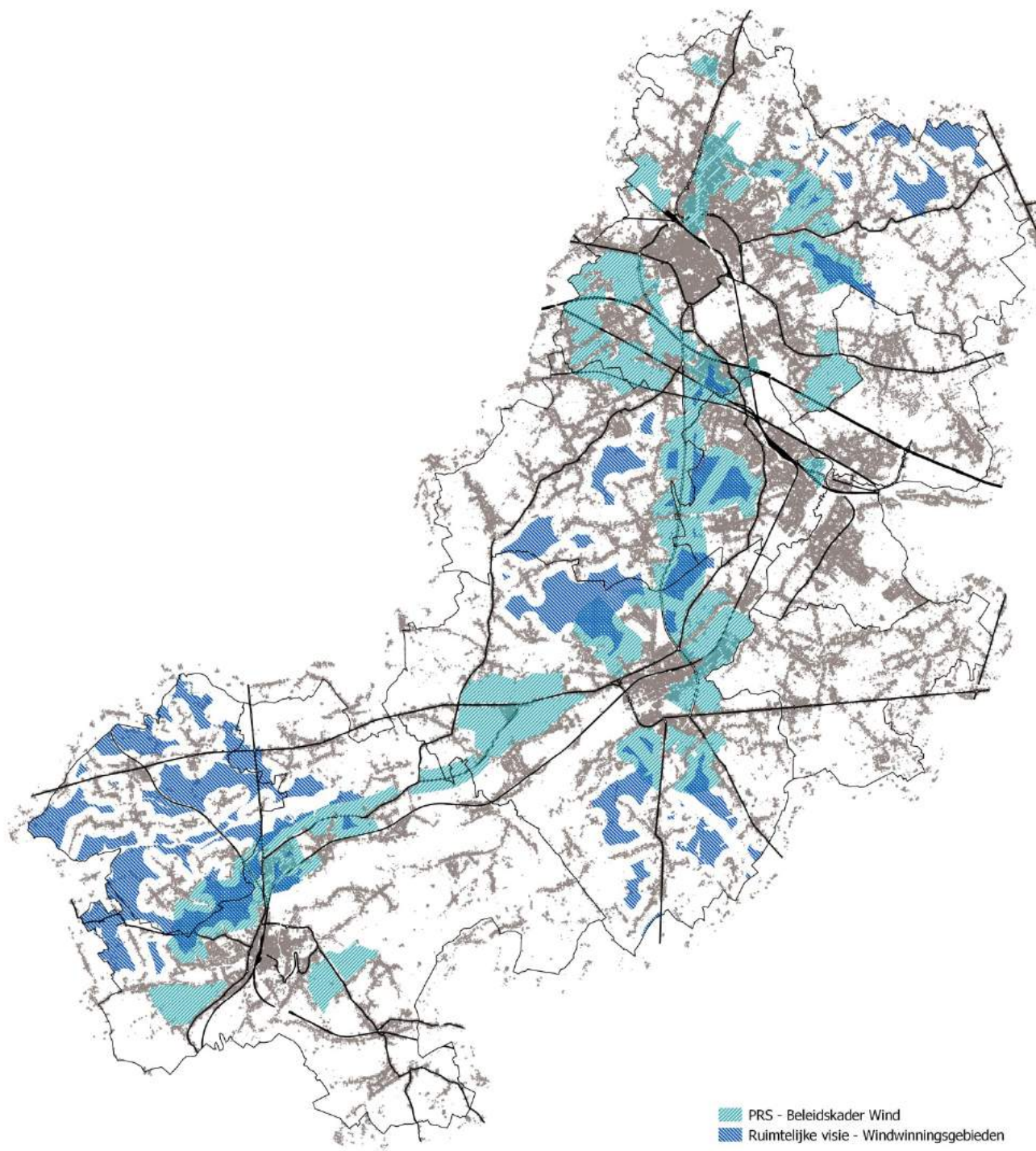
OOST-VLAANDEREN ENERGIELANDSCHAP

ENERGIELANDSCHAP DENDERLAND

BELEIDSMATIG

PROJECTMATIG

- AKTENAME PROVINCIE/GEMEENTERADEN
- ACTIEPROGRAMMA UITVOERING
 - Acties?
 - Wie doet wat?
 - Timing? Fasering?
 - ...
- UITVOERING BOUWSTENEN VAN HET ENERGIELANDSCHAP 2050
 - Windlandschappen + flankerend beleid (omgevingsfonds, rechtstreekse participatie)
 - Warmte (opmaak van warmtezoneringskaarten/transitievisies)
 - EHUBt + DOEN Energiemakelaar (Aalst Zuid - Erembodegem)
 - Project-initiatie biomassa-hub Schendelbeke (Geraardsbergen)
 - ...

A word cloud centered around the word "Regie" (Management/Direction) in a large, bold, teal font. Surrounding it are various Dutch verbs and nouns related to management, leadership, and organizational behavior, all in a smaller teal font. The words are arranged in a circular pattern around the central word, with some oriented vertically and others horizontally. The words include: "Motiveren", "BETEKENIS", "Participeren", "Prikkelen", "Voorschrijven", "FACILITEREN", "GEVEN PROCES", "Ondersteunen", "Onderhandelen", "VERZORGEN", "Dwingen", "Contracteren", "DIRIGEREN", "Bevoogdenbevorderen", "Samenwerken", "Betrokkenheid", "Informeren", "Verleiden", and "Consulteren".

Regie

Motiveren
BETEKENIS
Participeren
Prikkelen
Voorschrijven
FACILITEREN
GEVEN PROCES
Ondersteunen
Onderhandelen
VERZORGEN
Dwingen
Contracteren
DIRIGEREN
Bevoogdenbevorderen
Samenwerken
Betrokkenheid
Informeren
Verleiden
Consulteren

LEGENDE

- E-HUB
- Windwinninggebied
- Sluizen met potentie voor waterkracht
- Zoekzone voor warmtenetten
- Bestaande watermolens
- Zonnereuten (gewestweg)
(potentie elektriciteit)
- Zonnereuten (autosnelweg)
- Zonnereuten (gewestweg)
(potentie warmte)
- Zonnereuten spoorweg
- aanpak dorpsanden
- Valleisysteem Dender

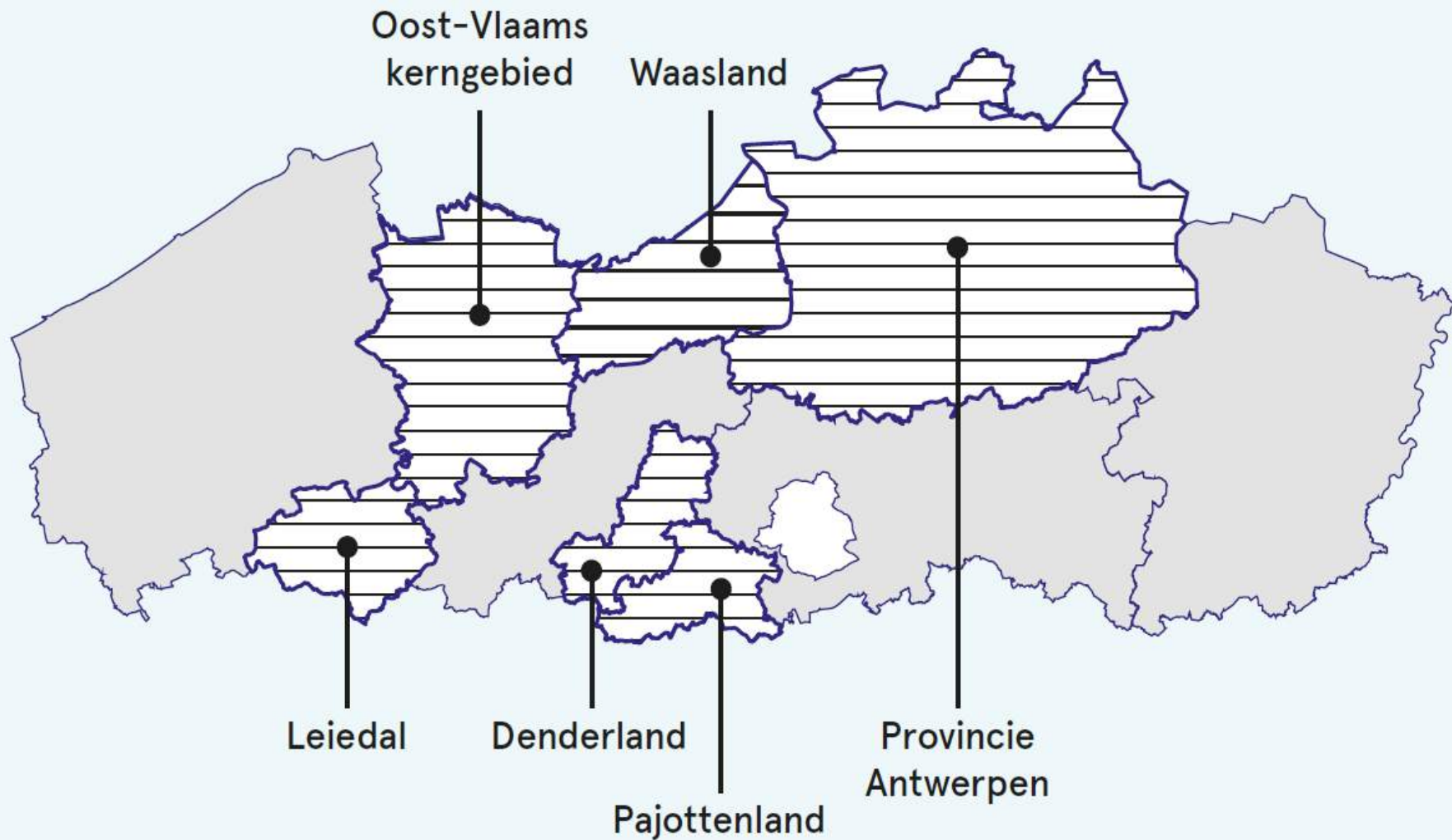
WERK MAKEN VAN RUIMTELIJKE TRANSFORMATIES IN DE DENDERVALLEI

BELEIDSMATIG

PROJECTMATIG

- UITDAGING 1: VERANKEREN _____
 - Hoe visie Energielandschap Denderland beleids- en/of planmatig verankeren? Welke (ruimtelijke) instrumenten zijn geschikt om visie juridisch afdwingbaar te maken?
 - Aanpassing bestaand instrumentarium of nood aan een specifieke instrumentenkoffer?
 - Wat adviseren we het beleid?
- UITDAGING 2: REALISEREN _____
 - Welke (ruimtelijke) instrumenten laten toe om:
 - componenten visie (windlandschap, zonnewegen, enz.) gefaseerd te faciliteren en/of realiseren?
 - grondmobiliteit ifv flankerend beleid (rechtstreekse participatie) te faciliteren
 - ...

Lopende regionale ruimtelijke energie verkenningen in Vlaanderen

OPGEWEKT PAJOTTENLAND

ONTWERPEND ONDERZOEK

PARTICIPATIE

geïntegreerde visie
op hernieuwbare
energie

quick wins en
korte termijnacties

voorbeeldprojecten

ENERGIE & RUIMTE

9u15 – 10u00

WELKOMSTWOORD

Ksenia Krasnitskaja, Hans Tindemans, VRP & Wim L'Ecluse, Provincie Oost-Vlaanderen

INLEIDING. REGIONALE ENERGIEVISIES

ENERGIELANDSCHAP DENDERLAND: RUIMTELIJKE GEBIEDSGERICHTE VISIE

Wim L'Ecluse

PROVINCIE ANTWERPEN

Tahnee Van Steenbrugge

DEPARTEMENT OMGEVING

Els Willems

10u00 – 11u00

WORKSHOP: VERANKERING REGIONALE ENERGIEVISIES? INSTRUMENTEN?

11u00 – 11u15

PAUZE

11u15 – 11u45

WORKSHOP: REALISATIE REGIONALE ENERGIEVISIES? INSTRUMENTEN?

11u45 – 12u15

PLENAIRE TERUGKOPPELING

12u15 – 13u00

SLOTWOORD, RECEPTIE & NETWERKMOMENT

Ruimte en Energie

Ruimtelijk onderzoek naar provinciaal energielandschap(pen)

Opmaak van een visie voor provinciaal ruimtelijk energiebeleid

VRP Lab Energie & Ruimte – 22 oktober 2019 – Tahnee Van Steenbrugge

Strategische visie als kapstok

Strategie 'energie-efficiëntie' als kapstok

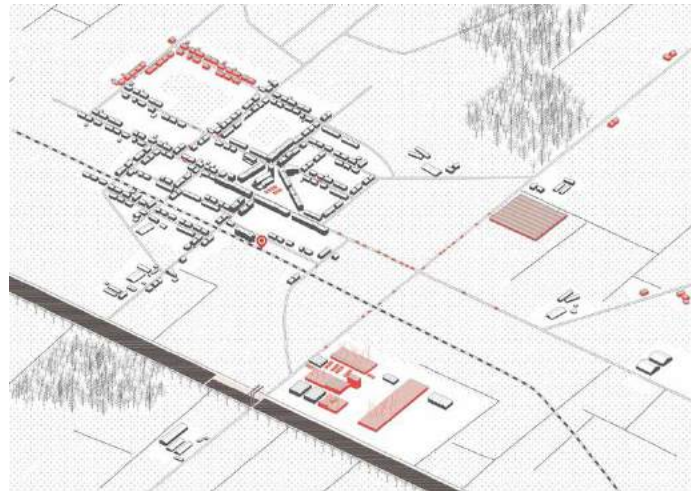
We streven met ons ruimtelijk beleid naar een vermindering van ons energieverbruik en kiezen voor een energie-efficiënte inrichting.

Energieneutrale provincie in 2050.

Het bundelen van activiteiten:

- creëert nabijheid, wat resulteert in minder en kortere verplaatsingen.
- verhoogt ook de aantrekkelijkheid voor het openbaar vervoer, met onder meer energiebesparing tot gevolg.

Energietransitie gaat zowel over de overgang van het gebruik van fossiele brandstoffen naar volledig duurzame energiebronnen, als over het voorkomen van energieverbruik en het energie-efficiënt organiseren van de ruimte.

Hoe gaan we hier een antwoord op krijgen?

- Nood aan inventarisatie en analyse van ons energieprofiel (**vandaag** en **toekomst**)
- Werken met:
 - energielandschappen om inzicht te krijgen over onze provinciale ruimte vanuit energie
- pilotcases om te testen wat haalbaar is en welke rol we moeten opnemen.

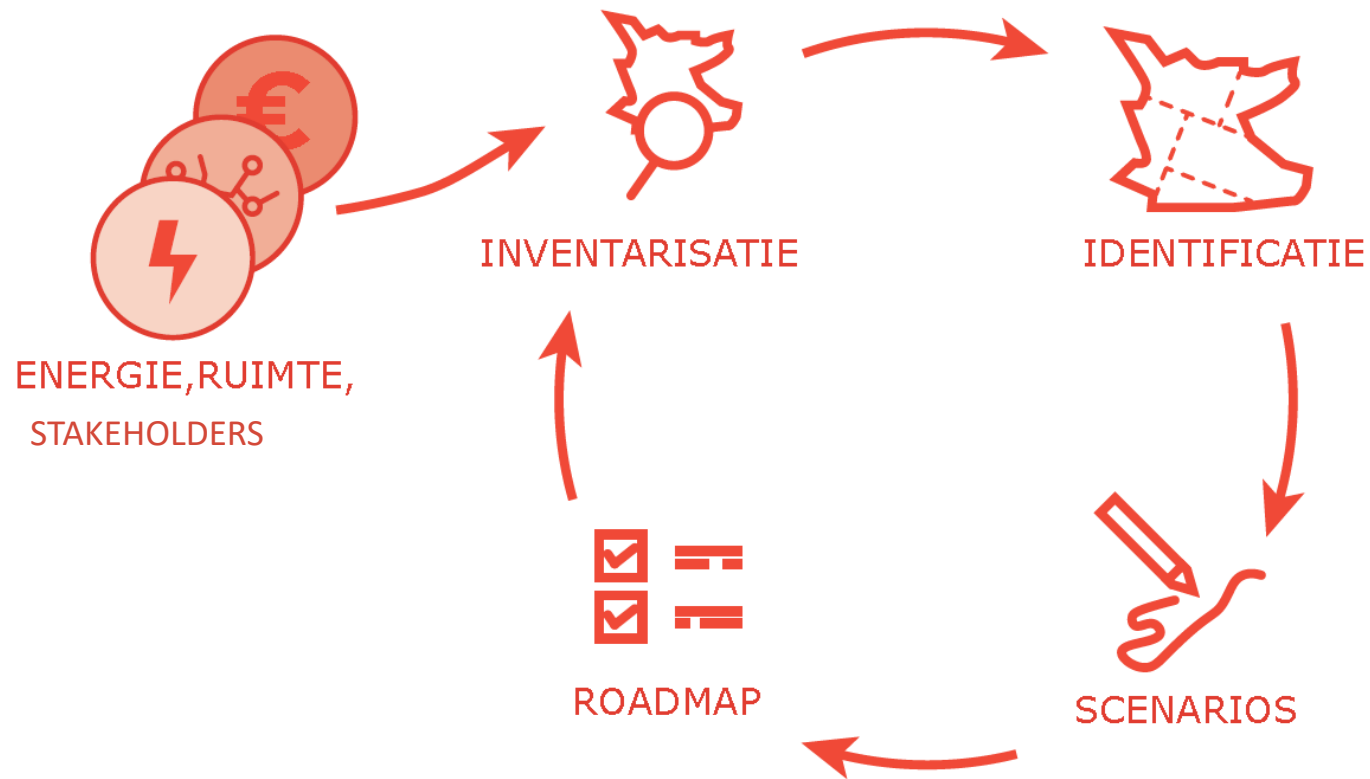
Beleidsvisie ruimte & energie
met instrumenten en roadmap voor
Provincie 2050

Onderzoek ruimte en energie

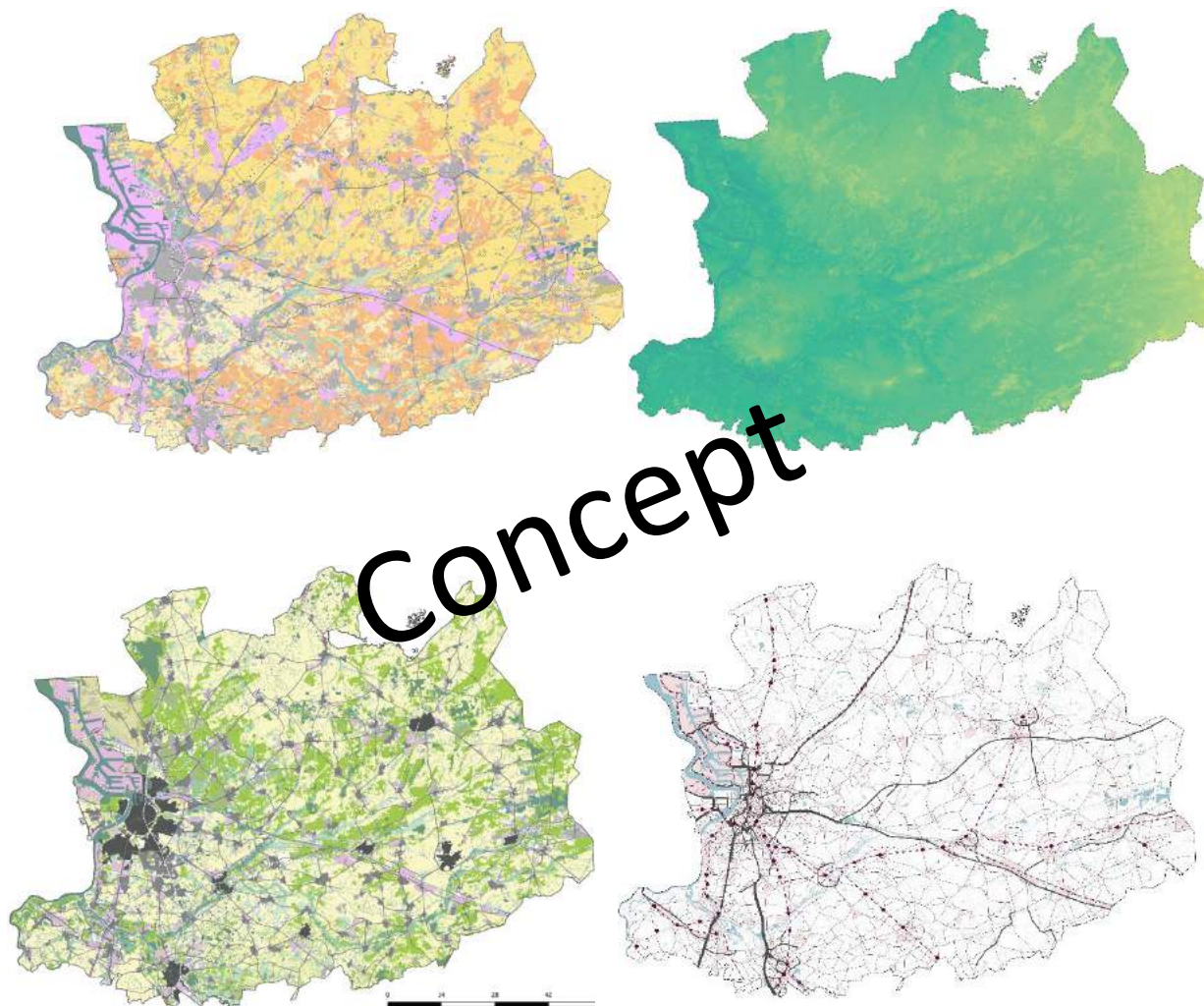
Aanpak van het onderzoek

Lopend onderzoek

Aanpak van het onderzoek

Inventarisatie 'ruimte'

Onderzoek ruimte en energie

Energielandschappen als instrument

Lopend onderzoek

Algemene vragen:

- **Wie bepaalt relatie met/interactie tussen energielandschappen? Taakstelling per energielandschap?**
- **Nood aan gebiedsgerichte subsidieprogramma voor energie infrastructuur en renovatie? Rol Vlaanderen, provincie, ...?**
- **Hoe gemeenten ondersteunen inzake besparing? Met focusgebieden of gebiedsdekkend?**
- **...**

Vragen voor vandaag:

- **Energielandschappen? Altijd nood aan een gebiedsspecifieke aanpak en/of gebiedsdekkende visie?**
- **Wat opnemen in beleidsplan? Wat op andere manieren verankeren? Ruimtelijk? Klimaatplan? Projectmatig? Investerings?**
- **Rolverdeling inzake verankering? Provincie? Gemeente?**

ENERGIE & RUIMTE

9u15 – 10u00

WELKOMSTWOORD

Ksenia Krasnitskaja, Hans Tindemans, VRP & Wim L'Ecluse, Provincie Oost-Vlaanderen

INLEIDING. REGIONALE ENERGIEVISIES

ENERGIELANDSCHAP DENDERLAND: RUIMTELIJKE GEBIEDSGERICHTE VISIE

Wim L'Ecluse

PROVINCIE ANTWERPEN

Tahnee Van Steenbrugge

DEPARTEMENT OMGEVING

Els Willems

10u00 – 11u00

WORKSHOP: VERANKERING REGIONALE ENERGIEVISIES? INSTRUMENTEN?

11u00 – 11u15

PAUZE

11u15 – 11u45

WORKSHOP: REALISATIE REGIONALE ENERGIEVISIES? INSTRUMENTEN?

11u45 – 12u15

PLENAIRE TERUGKOPPELING

12u15 – 13u00

SLOTWOORD, RECEPTIE & NETWERKMOMENT

Vlaanderen
is omgeving

VRP lab

Energie & Ruimte

STAM 22/10/2019

Els Willems

Teamverantwoordelijke strategische planning en handhavingsbeleid
voor ruimte en milieu

DEPARTEMENT
OMGEVING

Vraagstelling van vandaag

- ▶ Hoe **regionale energievisies** beleids- en/of planmatig **verankeren én realiseren**
 - Welke (ruimtelijke) instrumenten bieden perspectief?
 - Welke randvoorwaarden zijn er?
 - Is er nood aan een specifieke instrumentenkoffer?
 - Wat adviseren we het beleid?

Departement Omgeving

▶ REGIONALE ENERGIEVISIES

- ▶ Verkenning/exploreren van het begrip/mogelijkheden: **ondersteunende rol** en mee **uitbouw kennis**
 - ▶ strategische projecten (goede instrument?) – toekomst?
 - ▶ Studies: voorbeelden
 - ▶ Uitwerken draaiboek voor Regionale Ruimtelijke Energie Strategieën
 - ▶ Ehubt
- ▶ VRAGEN: HOE REGIO'S AFBAKENEN? RELATIE MET ANDERE REGIO-INDELINGEN? INTERACTIE TUSSEN REGIO'S (BEWAKEN SOM DER GEHELEN)

Departement Omgeving

▶ UITVOERING/REALISATIE

- ▶ Regelgevend kader
 - Ruimtelijke ordening
 - Energiegemeenschappen (energy community)
- ▶ Instrumenten
- ▶ Geïntegreerde gebiedsontwikkeling

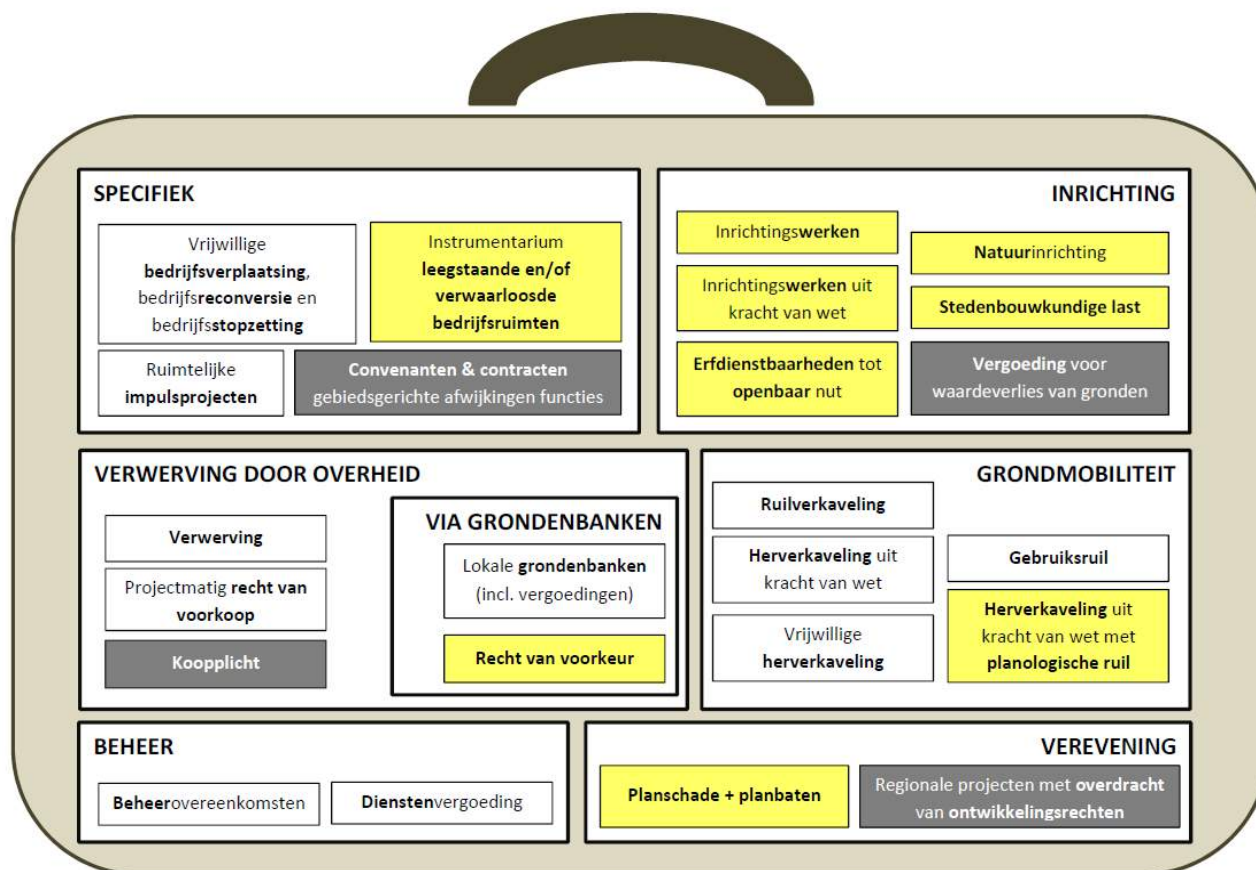
Instrumenten

- ▶ **Verordenende en kaderscheppende instrumenten**
 - ▶ beleidsplanning, planningsinstrumentarium, vergunningsinstrumentarium, verordenende instrumenten, complex project
- ▶ **Besluitvormingsondersteunende instrumenten**
 - ▶ effectbeoordelingen, MER-rapportages, externe veiligheid, MKBAs ...
- ▶ **Financiële instrumenten**
 - ▶ Subsidies, heffingen,
- ▶ **Realisatiegerichte en grondgebonden omgevingsinstrumenten**
instrumentendecreet

Verordenend en kaderscheppend

- ▶ Beleidsplannen
 - ▶ Ruimtelijke beleidsplannen:
 - ▶ Eigen BRV
 - ▶ Wisselwerking provinciale, (inter)gemeentelijke BP
 - ▶ Klimaat- en energieplannen
 - ▶ Vlaams Klimaat- en energieplan
 - ▶ Burgemeestersconvenant
- ▶ Ruimtelijk uitvoeringsplan
 - ▶ GRUPS: i.u.v. BRV
 - ▶ PRUPs: i.u.v. PBP en BRV
 - ▶ gRUPs: i.u.v. (i)gBP, PBP, BRV
- ▶ VRAGEN:
 - ▶ WAAR BEST VERANKEREN?
 - ▶ RUP BEST GESCHIKT? Relatie met bestemmingsneutraliteit - typevoorschriften

Realisatiegericht & grondgebonden

Realisatiegericht & grondgebonden

- ▶ Instrumentengids: <https://www.instrumentencodex.be>
 - ▶ Praktijkvoorbeelden
 - ▶ Wordt nog aangevuld

Selecteer het thema waarbinnen je instrumenten wil zoeken.

INSTRUMENTENGIDS

Home Catalogus Vind instrumenten voor jouw project Over de instrumentengids

De Vlaamse overheid werkt aan een omgevingsbeleid met gebiedsgerichte en geïntegreerde realisaties in combinatie met een verbeterd instrumentarium. Deze instrumentengids biedt je wegwijs door de bestaande grondgebonden en realisatiegerichte instrumenten.

Raadpleeg de catalogus

Alle instrumenten, geordend per thema.

Zoek een instrument

Zoek de instrumenten die best bij jouw project passen

Veelgestelde vragen

Inrichting

Een project of plan realiseren via inrichting

Verwerving

Verwerven of zakelijke rechten krijgen

Grondmobiliteit

Percelen samenvoegen, ruilen of anders indelen

Financieel compenseren

Omgaan met financiële min- of meerwaarden bij realisaties

Beheer

Een project of plan realiseren via beheer

Onderhandelen

Instrumenten die inzetbaar zijn in bepaalde sites of gebieden

Nieuws

Beleidsforum De kracht van samenwerking, onderhandelen en realiseren

20 juni 2019

Op 23 september 2019 in VAC Gent en 24 september 2019 in VAC Leuven organiseert het Departement Omgeving het beleidsforum "De kracht van samenwerking, onderhandelen en realiseren - instrumenten in..."

Realisatiegericht & grondgebonden

- Voorbeeld: stedenbouwkundige last – toepassing in uitrol energievisie? Koppeling verbruik - productie

'Compenseren bijkomende taken voor de overheid die voortvloeien uit de vergunde werken'

'Noodzakelijk om aangevraagde verenigbaar te maken met een goede ruimtelijke ordening'

ENERGIE & RUIMTE

9u15 – 10u00

WELKOMSTWOORD

Ksenia Krasnitskaja, Hans Tindemans, VRP & Wim L'Ecluse, Provincie Oost-Vlaanderen

INLEIDING. REGIONALE ENERGIEVISIES

ENERGIELANDSCHAP DENDERLAND: RUIMTELIJKE GEBIEDSGERICHTE VISIE

Wim L'Ecluse

PROVINCIE ANTWERPEN

Tahnee Van Steenbrugge

DEPARTEMENT OMGEVING

Els Willems

10u00 – 11u00

WORKSHOP: VERANKERING REGIONALE ENERGIEVISIES? INSTRUMENTEN?

11u00 – 11u15

PAUZE

11u15 – 11u45

WORKSHOP: REALISATIE REGIONALE ENERGIEVISIES? INSTRUMENTEN?

11u45 – 12u15

PLENAIRE TERUGKOPPELING

12u15 – 13u00

SLOTWOORD, RECEPTIE & NETWERKMOMENT

